

Маріупольський державний університет
Кафедра культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання вченої ради
історичного факультету
16.11.2016 № 3

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ**

галузь підготовки 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі підготовки)

спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (ОКР «Спеціаліст»)
(шифр і назва спеціальності)

факультет, відділення Історичний, денне/заочне відділення
(назва факультету, відділення)

Маріуполь – 2016

Програма комплексного державного екзамену з фаху для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (ОКР «Спеціаліст»)

Розробники: Г. І. Батичко, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ, кандидат наук з мистецтвознавства, доцент

І. О. Петрова, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ, кандидат історичних наук, доцент

О. В. Кригіна, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ, кандидат історичних наук

В. О. Кудлай, старший викладач кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ, кандидат наук із соціальних комунікацій

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності

Протокол від «15» листопада 2016 року № 6

Завідувач кафедри культурології
та інформаційної діяльності

(підпис)

Г. І. Батичко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Програма комплексного державного екзамену з фаху» (далі – Програма) визначає базові принципи підсумкової атестації студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» у Маріупольському державному університеті, сутність процедури комплексного кваліфікаційного державного екзамену з фаху відповідно до освітньої характеристики за спеціальністю 029 – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

У Програмі визначено критерії оцінювання знань та сформованості практичних навичок у випускників, які навчалися за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст». Державна атестація складається з усного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи. Оцінювання знань та професійних навичок студентів здійснюється на підставі критеріїв визначених в Програмі.

При розробці Програми враховано Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про організацію навчального процесу в МДУ», «Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в МДУ».

В основу Програми покладено тематику курсів за робочими програмами навчальних дисциплін, які впорядковано у відповідності до освітньої характеристики та виносяться на державну атестацію студентів спеціальності 029 – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа:

- Інформаційне забезпечення управління,
- Аналітико-прогностичне забезпечення управління,
- Методика документознавчих досліджень,
- Теорія та історія соціальних комунікацій,
- Соціальна інформатика.

Означені навчальні дисципліни визначають теоретичні і практичні засади підготовки фахівця та рівень сформованості компетенцій в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи за ОКР «Спеціаліст».

Державні іспити є формою виявлення ступеню підготовленості випускників, що мають базову вищу освіту, до здійснення самостійної професійної діяльності за обраним фахом. Під час випробувань оцінюється рівень сформованості знань і умінь для професійної діяльності з метою отримання кваліфікації «Спеціаліст з інформаційної, бібліотечної та архівної справи» за ОКР «Спеціаліст».

Державні випробування проводяться в усній формі. Іспит оцінюється від 0 до 100 балів:

- 100-90 – відмінно;
- 89-82 – добре;
- 81-74 – добре;
- 73-64 – задовільно;
- 63-60 – задовільно;
- 59-0 – незадовільно.

Під час іспиту випускник повинен продемонструвати такі вміння та навички:

- володіти теоретичним матеріалом в межах програм навчальних дисциплін;
- виділяти головне і другорядне;
- аргументувати теоретичні положення фактичним матеріалом;
- усвідомлювати зв'язок між теоретичними положеннями і практичною професійною діяльністю;
- використовувати основні принципи управлінської діяльності;
- використовувати результати математичного аналізу для обґрунтування управлінського процесу, розробки і прийняття управлінських рішень;
- застосовувати знання щодо уніфікованих систем документації як основних носіїв інформації;
- знати та використовувати форми та методи інформаційного забезпечення прийняття управлінського рішення;
- застосовувати теоретичні знання щодо організації комунікативних

процесів в діяльності установи;

- активно використовувати спектр каналів передачі інформації, що застосовуються в сучасній практиці соціальної комунікації;

- ефективно впроваджувати інформаційні технології в організації комунікативної діяльності установи;

- демонструвати обізнаність щодо основних тенденцій розвитку сучасного документознавства та інформології;

- розуміти сутність, методологічні завдання та особливості організації наукового дослідження за фаховим спрямуванням.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ДЕРЖАВНУ АТЕСТАЦІЮ

Інформаційне забезпечення управління

Теоретичні основи навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення управління». Типи та форми соціальних відносин в системі управління. Різновиди соціальних відносин в системі управління залежно від характеру взаємозв'язку між керівниками та підлеглими. Принципи, структура, функції управління. Складові та нормативно-правова база інформаційного забезпечення управління. Система державного регулювання інформаційного забезпечення управління. Служба інформаційного забезпечення управління. Інформація як стратегічний ресурс в системі управління. Основні властивості та особливості управлінської інформації. Джерела інформації в системі управління. Основні аспекти процесу обміну інформацією в системі управління. Інформаційні процеси та їх результати. Інформаційні потреби органів державної влади та місцевого самоврядування. Інформаційні послуги та продукти органів державної влади та місцевого самоврядування. Управлінське рішення: поняття, класифікація рішень та режими їх прийняття. Основні етапи підготовки та прийняття управлінських рішень в умовах одноособовості. Основні етапи підготовки та прийняття управлінських рішень в умовах колегіальності. Види графічної інтерпретації процесу підготовки та прийняття управлінського рішення, їх значення в системі управління. Основні види документів, в яких фіксуються управлінські рішення. Інформаційні технології в системі управління. Основні напрями захисту інформації в системі управління.

Аналітико-прогностичне забезпечення управління

Теоретичні основи управлінського аналізу. Прогнозування, його суть та роль в управлінні і плануванні. Поняття системи соціально-економічного прогнозування. Класифікація прогнозів. Принципи реалізації системи соціально-економічного прогнозування. Основні функції та завдання прогнозування. Класифікація методів прогнозування. Класифікація економічних прогнозів за масштабом прогнозування, часом, призначенням, метою, ступенем, обґрунтуванням, формою виразу результатів, ступенем локалізації, залежністю від іншої події, кількістю величин, що прогнозуються, структурою об'єкта, можливістю здійснення контролю, функціональною ознакою. Прості методи прогнозування. Індуктивні та формальні методи прогнозування. Вимоги до прогнозової моделі. Нормативне прогнозування. Індивідуальні і колективні методи прогнозування. Методи простої екстраполяції. Метод прогнозування на основі трендів. Макроекономічне прогнозування. Метод прогнозування за найменшими квадратами. Методи обробки експертних оцінок. Метод Дельфі. Метод інтерв'ю. Трендові моделі. Передбачення. Поточне, екстраполяційне, стратегічне планування. Стратегічне управління. Застосування методів крайніх і середніх групових точок в управлінській діяльності.

Теорія та історія соціальних комунікацій

Теоретичні засади соціальних комунікацій. Дидактичні основи теорії та історії соціальних комунікацій. Поняття про соціальну комунікацію. Історія соціальних комунікацій. Еволюція суспільних комунікаційних систем. Розвиток сучасних форм соціальних комунікацій. Інформація як основний елемент соціальної комунікації. Семіотика та семантика знаків у соціальних комунікаціях. Соціальна інформація як категорія в теорії соціальних комунікацій. Інформаційна сутність комунікаційних потреб.

Соціальна інформатика

Соціальна інформатика як наукова дисципліна. Поняття соціального інституту, інституційний підхід до аналізу соціально-комунікаційної діяльності. Види соціальних інститутів. Основні етапи інформаційних революцій. Класифікація соціально-комунікаційних інститутів і служб. Розвиток громадських комунікаційних систем. Громадська, рукописна, мануфактурна, індустріальна та мультимедійна комунікаційна система. Міжнародні програми розвитку інформатизації. Українські програми розвитку інформатизації. Індикатори інформаційно-комунікаційних технологій. Моніторинг розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Міжнародні та регіональні дослідження розвитку Інтернету. Методологічні питання забезпечення міжнародного зіставлення статистичних даних та індексів.

Методика документознавчих досліджень

Предмет, завдання, місце курсу у змісті навчання студентів спеціальності. Прийоми та методи архівної евристики, етапи пошуку ретроспективної документної інформації. Уявлення про систему, структуру і функції державних установ. Мережа центральних державних архівних установ. Система науково-довідкового апарату до архівних документів. Типи і види джерел, особливості використання інформації. Методика джерелознавчого аналізу, методи, принципи. Поняття класифікації історичних джерел, її завдання і значення. Особливості класифікації писемних джерел. Характеристика актів як виду історичних джерел, методи дослідження актів. Проблема кодифікації та класифікації законодавчих актів. Етапи розвитку законодавства в Україні. Діловодна документація. Принципи і методи аналізу діловодної документації. Статистичні джерела. Періодика як історичне джерело. Особливості дослідження мемуарної літератури. Джерелознавчий аналіз та використання мемуарної літератури.

ОПИС ТА ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

Під час державного іспиту студент має відповісти на три питання, які зазначені в екзаменаційному білеті. Загальна кількість питань становить 45 одиниць. Питання розподілені за трьома блоками:

- I блок «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління»;
- II блок «Соціальні комунікації»;
- III блок «Методика документознавчих досліджень».

Кожний блок складається з питань за навчальними дисциплінами, які виносяться на державну атестацію.

Оцінювання кожного питання здійснюється за декількома критеріями:

- опанування теоретичним матеріалом конкретної навчальної дисципліни на достатньому рівні;
- змістовність, послідовність, логіка викладення інформації;
- вміння навести приклади з практичної діяльності;
- правильність відповідей на запитання членів державної комісії.

Питання оцінюється за кожним з означених критеріїв в інтервальній шкалі від 0 до 30 балів. Загальна оцінка кваліфікаційного державного іспиту з фаху є сумою оцінок трьох питань, а також 10 балів за вміння вести наукову дискусію, та становить 100 балів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСПИТ З ФАХУ

Блок I. «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління: Інформаційне забезпечення управління, Аналітико-прогностичне забезпечення управління»

1. Інформаційне забезпечення управління: сутність, складові, принципи, модель.
2. Управлінське рішення: класифікація рішень, основні види документів, в яких вони фіксуються.
3. Основні етапи підготовки та прийняття управлінських рішень в умовах одноособовості.
4. Основні етапи підготовки та прийняття управлінських рішень в умовах колегіальності.
5. Основні інформаційні потоки в системі управління.
6. Джерела інформації в системі управління.
7. Інформаційні потреби органів державної влади та місцевого самоврядування.
8. Інформаційні послуги та продукти органів державної влади та місцевого самоврядування.
9. Основні види документів, в яких фіксуються управлінські рішення.
10. Основні напрями захисту інформації в системі управління.
11. Сучасне наукове трактування понять «аналіз» та «прогноз» в теорії управління.
12. Класифікація методів прогнозування
13. Сутність методів простої екстраполяції
14. Зміст методу прогнозування на основі трендів
15. Характеристика методів обробки експертних оцінок

Блок II. «Соціальні комунікації: Теорія та історія соціальних комунікацій, Соціальна інформатика»

16. Соціальна комунікація як теоретичне поняття
17. Соціальні функції комунікації.
18. Співвідношення понять «комунікація» і «соціальна комунікація».
19. Категорії соціального простору та часу.
20. Види комунікаційної діяльності.
21. Різновиди комунікаційних каналів.
22. Хронологія суспільних комунікаційних систем.
23. Характеристика мультимедійної комунікації.
24. Види соціально-комунікаційних служб, систем, інститутів.
25. Соціальна інформація як категорія в теорії соціальних комунікацій.
26. Соціальна інформатика як наукова дисципліна.
27. Основні етапи інформаційних революцій.
28. Соціально-комунікаційні інститути.
29. Міжнародні програми розвитку інформатизації.

30. Інформаційна інфраструктура суспільства

Блок III. «Методика документознавчих досліджень»

31. Методика документознавчих досліджень та етапи роботи з документами
32. Класифікації джерел, завдання і значення
33. Методика пошуку та виявлення документів
34. Законодавчі акти: характеристика та методика аналізу
35. Поняття зовнішньої та внутрішньої критики джерел
36. Організації евристичної роботи в бібліотечній установі.
37. Організації евристичної роботи в архівній установі
38. Характеристика методик наукового дослідження.
39. Правила роботи з історичними документами.
40. Спеціальні документознавчі методи досліджень.
41. Специфіка палеографічного та друкарського методів дослідження документів.
42. Характеристика бібліографічного методу дослідження документів.
43. Аналітико-тематичний метод дослідження документів.
44. Принципи застосування структурно-типологічного методу в документознавчих дослідженнях.
45. Функціональний метод дослідження документів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бездрабко В. Документознавство в Україні : інституціоналізація та сучасний розвиток: монографія / В. Бездрабко. – К. : Четверта хвиля, 2009. – 720 с.
2. Бездрабко В. В. Документознавча освіта в Україні: становлення, сучасний стан і перспективи / В. В. Бездрабко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dilovod.com.ua/load/elektronna_biblioteka/bezdrabko_v_v_dokumentoznavcha_osvita_v_ukrajini_stanovlennja_suchasnij_stan_i_perspektivi/1-1-0-14
3. Вища освіта в Україні і Болонський процес: Навч. Посібн [за ред.. В.Г.Кременя] – Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004.- 384 с.
4. Гайсинюк Н. А. Педагогічні засади підготовки документознавців в умовах інформатизації суспільства : дис... канд. пед. наук: 07.00.08 / Н. А. Гайсинюк; Київський національний ун-т культури і мистецтв. – К., 2003. – 203 с.
5. Геєць В.М. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник / В.М. Геєць. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 396 с.
6. Гончарова Н. І. Документаційне забезпечення менеджменту: Навчальний посібник / Н. І. Гончарова. – К., 2009. – 256 с.
7. Іванов С.В. Міжнародні освітні системи: підручник / С.В.Іванов, С.О.Гуткевич, І.Г.Оніщенко, С.І.Дичковський; зв ред.. проф.. Іванова С.В.- Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014.-236с.
8. Державна архівна служба України (офіційний сайт) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.archives.gov.ua/Law-base>.
9. Дубова С. В. Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні (1995-2008 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02 / С. В. Дубова; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мистецтв. – К., 2010. – 19 с.
10. Історичне джерелознавство / Під ред. Я.Калакури. – К., 2003. – 348 с.
11. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві: монографія / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – 312 с.
12. Колисниченко Д.М. Joomla! 3.0. Руководство пользователя /

Д. М. Колисниченко. – 2013. – 256 с.

13. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / О.В. Крушельницька.-К.:Кондор, 2006.- 206с.

14. Кулявець В.О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. посіб. / В. О. Кулявець. – К. : Кондор, 2009. – 193 с.

15. Матвієнко О. В. Інформаційне забезпечення державного управління: навч. посібник / О. В. Матвієнко, М. Н. Цивін. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 152 с.

16. Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник/ Б.І.Мокін, О.Б.Мокін.- Вінниця: ВНТУ, 2014.- 180 с.

17. Морзе Н. В. Методика навчання інформаційних технологій. Частина 1 / Н. В. Морзе. – К. : ТОВ «Навчальний друк», 2003. – 287 с.

18. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Нагаєв. – К.: Центр навч. літератури, 2007. – 232 с.

19. .Основи методології та організації наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів/ за ред. проф. А.Є.Конверського.- К.:Центр учбової літератури, 2010.- 352 с.

20. Практичний poradник державного службовця з організації інформаційно-аналітичної роботи / В. Є. Романов (кер. автор.кол.), Т. М. Брус, В. М. Дрешпак. – Д., 2009. – 51 с.

21. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004.

22. Про внесення змін до Закону України «Про інформацію»: закон України від 13.01.2011 № 2938-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 313.

23. Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи»: закон України від 13.12.2001 № 2888-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 11. – Ст. 81.

24. Сич Є. М. Управлінський аналіз діяльності суб'єктів господарювання : навч.

посіб. / Є. М. Сич, Г. В. Кравчук, В. П. Ільчук; Київ. ун-т економіки і технологій трансп. – К. : Аспект-Поліграф, 2004. – 202 с.

25. Сілютіна І. М. «Методика викладання спеціальних дисциплін»: проблема змісту / І. М. Сілютіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Pedagogica/19420.doc.htm

26. Соляник А. Концептуальні засади викладання дисциплін документознавчого циклу / А. Соляник, Н. Кушнарєнко // Вісник Книжкової палати. – 2001. – №1. – С.25-27.

27. Спикльмайр С. Zope. Разработка Web-приложений и управление контентом / С. Спикльмайр. – ДМК Пресс, 2011. – 464 с.

28. Татарчук М. І. Корпоративні інформаційні системи : навч. посібник / М. І. Татарчук. – К.: КНЕУ, 2005. – 291 с.

29. Уильямс Б. WordPress для профессионалов. Разработка и дизайн сайтов / Б. Уильямс, Д. Демстра, Х. Стерн. – 2014. – 464 с.

30. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (офіційний сайт) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://undiasd.archives.gov.ua>.

31. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник/ В.Є.Юринець.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011.- 178с.

32. Яцура В. В. Соціально-економічне прогнозування : навч. посіб. / В. В. Яцура, О. С. Сенишин, М. О. Горинь ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2010. – 410 с.

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ

Укладач: Батичко Г.І., Петрова І.О., Кригіна О.В., Кудлай В.О.

Виготовлення оригінал-макету

Формат 60x84 1/16.

Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman – 14

Маріупольський державний університет

Адреса університету: м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129

E-mail: csia@mdu.in.ua

Сайт: <http://mdgu-kid.at.ua>